

JEGYZŐKÖNYV

*felvétel Rimaszombatban, 1899. május 29-én a „gömör-
megyei orvos-szövetség” közgyűlésén*

Jelen voltak: Elnök: Dr. Löcherer Tamás kórházi igazgató-főorvos Rimászombathból, Dr. Basilidesz Károly körorvos Ratkóról, Dr. Csesznok Pál gyakorló-orvos Rimaszombathból, Dr. Fodor Béla járásorvos Rimaszombathból, Dr. Gaál Gusztáv járásorvos Tornallyáról, Dr. Kengyel János községi orvos Csetnek-ről, Dr. Krees Gyula bányáorvos Vashegyről, Dr. Lichtschein Adolf vasuti orvos Rimaszombathból, Dr. Meskó Miklós vármegyei főorvos Rimaszombathból, Dr. Schvirian János körorvos Dobsináról, Dr. Schwarcz Márk községi orvos Tiszolcáról, Dr. Szabó Károly városi orvos Rimaszombathból, Dr. Tóthy János kör-orvos Jolsváról, Dr. Zehery István h. járásorvos Ri-maszombathból. Jegyző: Dr. Kármán Aladár kórházi orvos Rimaszombatban.

A mult közgyűlés jegyzőkönyve felolvastatván, ellene észrevétel nem tétel és

hitelesített Dr. Meskó Miklós és Dr. Kengyel János által s kimondta a közgyű-lés, hogy a jegyzőkönyvek hitelesítése ez-után éppen úgy történik, mint az orvosegy-letnél, hogy t. i. az elnökség által kiküldött tagokhoz a jegyzőkönyv hitelesítés végett beküldetik.

Elnök a jelen közgyűlést következő jelentésével nyitja meg:

Egy éve alakult szövetségünk működéséről vagyok hívatva beszámolni.

Mindnyájan tudjuk, hogy a mennyiben szövetségünk egyik fiókja az országos szövetségnek, része van azon eredményekben is, melyeket egy év alatt az orvosi szövetkezés a haza határain belül elért.

Ha egyebet nem értünk volna is el Uraim, csak annyit, hogy a szétszórta — összetartási erő nélkül — álló egyeseket szervezett számánál fogva súlylyal bíró testületté alakítottuk, máris elég eredményről emlékezhetünk meg. Magyarország orvosai, néhány száz nem törődöm apathicus, vagy csak saját erejét szem előtt tartó egyént kivéve, ma már tömör phalanxot képez, a hol mindnyájan egyért s egy mindnyájunkért küzd a testületünket megillető jogokért.

Kétségen kívül kiváló érdem és elismerés illeti első sorban a központot, országos elnökünket Dr. Kétly Károly tanár urat, a ki valóságos csodálatra méltó kitartással — nagy elfoglaltsága mellett — bámulatos szorgalommal, önzetlen fáradozással, nemes törekvéssel igazán szolgálja közügyeinket s bátran, minden személyes és alattomos támadással szembe áll, kellemetlenségeket tűr, személyes áldozatokat hoz nem magáért, mert neki erre, tudjuk, a legcsekélyebb szüksége nincs — hanem a nagy eszméért, melynek megvalósításáért nyugalmat, kényelmét feláldozni igaz férfiasággal vállalkozott.

Háládatlanok volnánk Uraim, ha e nagy és igaz embernek valódi elismerésünkkel nem adóznánk s ragaszkodásunk, tiszteletünk és szeretetünk legkiválóbb nyilvánításával nem fognánk működésünk második évéhez.

Vagyunk annyira önérzetes férfiak, hogy rólunk senki ne merje föltenni még azt a gondolatot sem, hogy ezen férfiú iránt megnyilatkozó legőszintébb elismerésünk alacsony hízegés legyen. Meghajlunk igazi nagysága előtt!

Nem csekélyebb érdem a vezérkaré. Szövetségünk titkára Dr. Jendrassik Ernő tanár buzgalma, kitartó fáradságos munkája, a mit végez, igazán emberfölötti. Minden irányban kiterjedő figyelmét, ezer szemét, gondját és kezét láthatjuk minden részében közügyeink intézésének.

Ilyen vezérek mellett Uraim, biztos a jövő. És nem kell hozzá semmi egyéb, mint részünkről az erkölcsi támogatás, a kitartás, az egyetértés, a buzgalom, a közkatona kötelesség tudása. Mindenki állja meg férfiasan a helyét. Mindenki tegyen a mit tud a közért, nemes ambícióval, úgy mint azt vezéreink példájából látjuk. Az elmúlt egy év alatt így is volt ez eddig, s ennek eredménye, hogy ma már szerves egészet képezünk. Van országos közlönyünk, a melyben minden egyes igaz ügye napvilágot láthat. Megalkottuk rendtartásunkat. Nyugdíjszabályaink már csak elfogadásra várnak. Testületi fellépésünkkel anyagi és erkölcsi előnyöket már is élvezünk.

Előre bocsájtottam, hogy mint az országos szövetség egyik alkotó részének a mi kis szövetségünk is közvetett munkása volt. Segítettünk csekély erőnkkel a nagyok és az előljáróknak munkájukban. Kivettük részünket a mi bennünket illetett.

Magunkra is volt gondunk. Megalkottuk háztartásunkat a mi localis viszonyainkhoz illő rendtartás és orvosi munkadíj-árszabály meghatározásával. Felmerülő eseteknél testületileg eredménnyel léptünk fel tagjaink anyagi sérelmeinek rendbehozásánál. Igyekezetünk nem volt eredménytelen a tagjaink között egy-két esetben felmerült békétlenség elintézésénél a nélkül, hogy e miatt csak egyszer is szükség lett volna választmányunk beavatkozását igénybe venni. Gondos őrködésünk tárgyát képezte, hogy az egyes tagjaink érdekét sértő tulkapások többet meg ne történjenek. Intézkedtünk, hogy körorvos tagjaink saját viszonyaik szerint készítsék meg munkadíj-szabásukat. A körorvosi fizetésnek a vármegye pénztára utján a közadókkal egyidejű beszédetése és kifizettetése végett kérvényünk folytán most május 31-én lesz a vármegye közgyűlése által kiküldött szűkebbkörű bizottság tárgyalása.

Szóval: mi is elég nagy dolgokat hoztunk mozgásba s ha még van a mit el nem végezhattunk, annak oka nem a mi mulasztásunkon vagy hanyagságunkon, hanem a dolgoknak előkészítésére szükséges idő rövideségében van az oka. Örvendve jelentem, hogy mint a kamarák alakulása alkalmával hangoztattuk is, a mi vármegyénk orvosai között a békés megférés végett, ez évben sem volt szükség erélyesebb beavatkozásra. Ezért a választmány egyetlen ülést sem tartott. Közügyeink előkészítését, tárgyalását három közgyűlésen elvégezhattuk.

Ez a mi békés együttélésünknek a fokmérője. Hát ezennel is így legyen!

Olvastatott az első magyar általános biztosító társaság megkeresése a díjszabás leszállítása tárgyában. A beadványt már a központi igazgató-tanács is tárgyalta s a végleges döntést az őszi kongresszusnak tartotta fenn.

A közgyűlés a megkeresést tudomásul veszi, a kongresszus határozatának praekjudikálni nem akar s kimondja, hogy míg a kongresszus másként nem határoz, a fiókszövetség tagjaira nézve az eddigi megállapodás kötelező.

Olvastatott a somogyvármegyei fiókszövetség megkeresése, melyben a gömörmegyei fiókszövetség hozzájárulását kéri azon — a központhoz betérjesztett — indítványához, mely szerint a közegészségügyi szolgálat állami uton való rendezését, az orvosi nyugdijkérdésnek pedig törvényhatósági uton való rendezését kívánja.

Elnök igen fontosnak tartja a nyugdíjügy rendezését s ezért arra kéri a tagokat, hogy az orvosi saját érdekek megóvása céljából is — a Nagyváradon tartandó szövetségi kongresszuson — hol a nyugdíjügy kérdése tárgyalatni fog — mennél nagyobb számban jelenjenek meg.

A közgyűlés a somogymegyei fiókszövetség indítványát helyesnek tartja s ahhoz örömet hozzájárul. Igyekezni fog a fiókszövetségünk is támogatni az indítványt s a kongresszuson jogos kívánalmainak lehetőleg érvényt szerezni.

Dr. Schvirian János betérjeszti a községi és körorvosok díjszabására vonatkozólag a múlt közgyűléstől kapott megbízatás folytán készített tervezetét.

Dr. Löcherer nem találja egész helyesnek a tervezetet, mert az abban felszámított díj nem kevesebb, mint a magán gyakorló orvosé. Azt hiszi, hogy teljesen elegendő, ha a körorvosok a szövetség által megállapított díjazás felét kérik.

Dr. Krecs azt ajánlja, hogy a látogatási díj ne legyen kevesebb, mint nappal 30, éjjel 60 krajczár.

Dr. Zehery szerint legalább 40 krnak kell lenni a nappali látogatási díjnak s nem tartja elfogadhatónak a 30 kros látogatási díj megállapítását akkor, mikor a megye 40 kros díjat ír elő a pályázati hirdetményekben s annyit fizet is.

Dr. Löcherer indítványozza, hogy a közgyűlés fogadja el a bemutatott tervezet általános részét a díjak részletezésének kivételével, — s intézzén a szövetség a törvényhatósághoz felterjesztést, melyben hangsúlyozná, hogy a körorvos megélhetése a jelen viszonyok és díjazás mellett biztosítva nincs; épen ezért kérjük, hogy állapittassék meg, miszerint a körorvos által eddig szedett díjak csakis a körorvos hivatalos útjára vonatkoznak, máskor pedig a szövetség által megállapított díjak felét szedhetik a körorvosok.

A közgyűlés ez indítványhoz hozzájárul s ily értelmű felterjesztést intéz a törvényhatósághoz s elfogadja a bemutatott tervezet általános részét — a díjak részletezésének elhagyásával.

Schvirian dr. által bemutatott s az elnök indítványa értelmében ekkép módosított következő tervezetet a törvényhatósághoz jóváhagyás végett beterjeszti:

A gömörmegyei körorvosi dijszabály tervezete.

1. Az 1876. évi XIV. t. cz. 142—145. §-a alapján megválasztott körorvos községeivel hivatalos szerződési viszonyban áll, melynél fogva, mint községeinek hivatalos szakközege, egészségrendőri tisztviselője, valamint azok lakosságának hivatalból alkalmazott gyógykezelő orvosa, mindkét minőségben igénybe vett szakszerű szolgálatainak díjaztatásában is megkötött, a mennyiben azokat kijáruló törzsfizetése fejében egyrészt hivatalával járólag ingyen, másrészt községeivel előzetesen kötött szerződés értelmében megszabott esetenkénti mérsékelt díjazásért tartozik teljesíteni.

2. Községeinek, illetőleg egészségügyi körének területén kívül, vagy bár azon belül, de idegen illetőségű vagyonos egyének által igénybe vett működésének díjaztatása és azok teljesítésének elfogadásában azonban hivatalos állásából kifolyólag korlátozva ninesen s ez esetben magánorvosként szerepelvén, ilyenkor a gömörmegyei orvosszövetség munkadíj árszabálya reá nézve mérvadó.

3. A körorvos külön díjazás igénye nélkül teljesítendő hivatalos kötelmeibe tartoznak:

a törvény és szabályrendeletek szerint ügykörébe utalt összes közérdekű egészségrendőri teendők. Községei és azok lakossága egészségügyi viszonyainak felügyetele és azok ellenőrzésében teljesítendő szakszerű közreműködés s eljárásokkal egybekötött irodai teendők. Községeivel kötött szerződés szerint illetőleg a törvényhatóság szabályrendeletében meghagyott községeinek időszakonkénti bejárása, ugynevezett körutjai. Fertőző kórosatok, járványok megállapítása és az azok elleni óvintézkedések végrehajtásának ellenőrzése. Köztisztaság, u. m. utcázak, terek, nyilvános épületek s magánlakások s a közéletmezés egészségrendőri ellenőrzése. Lelenczek, dajkaságba adottak, községe ápolás alatt levő elmekórosak, hülyék, siketnémák, nyomorékokra való felügyelet. Orvosrendőri hullavizsgálat és bonczvizsgálat eszközlése. Időszaki jelentések és kimutatások, a község szegényei érdekében kiállítandó bizonyítványok, kórtörténetek. — A népiskolai tankötelezettek betegség esetén kimaradását igazoló orvosi bizonyítványok kiállítása. A község szegényeinek ingyenes gyógyítása. Díjtalanul orvosolandók a községben bár ideiglenesen tartózkodó vagy átmenetükben megbetegült vagyontalan és kereset nélküli idegen illetőségű

szegények u. m. vándorlók, tolonczok, koldusok. Díjtalanul kezelendők a községnek megfelelő mag. avaygon vagy mellék-kereset nélküli szegődményes eselédsege és szolgaszemélyzete, u. m. kisbíró, éjjeli őr, sirásó, kanász, csordás s azok megfelelő vagyon vagy keresettel nem bíró család tagjai.

4. Tekintet nélkül vagyoni viszonyaikra, a körorvos díjtalan orvoslását nem igényelhetik vagyonos magán családok, birtokosok, szolgálatban levő eselédség, béresek, állandó munkaadó gyárak, bányák, vállalatok munkásai, szegődményesei, ipari és gyári alkalmazottak.

5. Bármely alkalomból igénybe vett szakszerű működése esetén a körorvost székhelyének belterületén kívül s lakhelyétől 1 km. távolságon túl teendő útjában esetleg járuló működési díján kívül természetben vagy megfelelő pénzösszegben kiszolgáltatandó fuvar illeti meg. Ezen fuvar kiszolgáltatására vagy a helyi árak szerint megfelelő esetenkénti fuvardíj vagy egyezség szerinti fuvarátalányban kötelezettek a községek; a *körorvos rendes körutjaiban*, a körorvosnak a törvényhatóság vagy az illető községi előljáróság részéről, bármely orvosrendőri ténykedés céljából történt kiküldetése vagy meghívása esetén, fertőző kórosatok, járványok megállapításánál stb. az általános védhimlő oltások és újraoltásoknál; a község valamely szegény betegének orvoslásánál.

Magán egyének saját és eselédségük érdekében igénybe vett megfelelő fuvar vagy a helyi áraknak megfelelő esetenkénti fuvar költség vagy kölcsönös megállapodás szerinti fuvarátalányban részesíteni tartoznak.

6. A jelenleg már szerződési viszonyban lévő körorvos rendes körutai alkalmával jelentkező betegektől a szerződés szerinti gyógykezelési díjat szedi, — de rendes körutján kívül a köréhez tartozó betegektől a fiókszövetség által elfogadott s 1898. június 1-e óta érvényben levő díjszabás díjának felét szedheti.

Elnök bejelenti, hogy a tagsági díjak nagy része rendesen befolyik, azonban vannak tagok, kik a díjat többszöri felszólítás után sem küldik.

A közgyűlés kimondja, hogy a hátrálékos tagsági díjak szükség esetén per útján hajtandók be és a behajtással az elnökséget megbizza.

CSÍZ

JÓD-BRÓM ÁSVÁNY-FORRÁSA.

A chemiai analysis szerint : lenleg a legerősebb jód-bróm ásványviz, mert 10000 súlyrész víz tartalmaz:

	Jód :	Bróm :	Chlór :
Csíz, régi forrás	0.267	0.538	101.500
Csíz, új forrás	0.428	1.230	118.711
Darkau	0.226	1.097	153.142
Hall	0.390	0.508	79.689
Heilbrunn	0.242	0.372	30.094
Ivonicz Károly-forrás	0.139	0.179	51.774
Ivonicz Amália forrás	0.131	0.178	48.262
Lipik	0.033	—	3.982
Lukatschowitz Vincze-kut	0.147	0.259	19.694
Lukatschowitz Luiza-forrás	0.201	0.090	27.445

A chemiai analysist kiegészíti a physico-chemiai analysis, mely mult évben Than egyet. tanár chemiai intézetében végeztetett; Dr. Buchböck Gusztáv egyet. tanársegéd által az „Orvosi Hetilap“ 1899-iki évfolyamában publikáltatott, s mely szerint a csizi víz osmosis nyomása 15.07 atmosphaera; elektromos vezetőképessége

$$\chi = 0.03082 \frac{1}{\text{g cm.}}$$

Ez magyarázza meg a csizi víz meglepő pharmacodynamikus hatását.

Mindezeknél fogva a csizi víz megbecsülhetlen gyógyszerrel képvisel mindazon bajoknál, melyeknél jód és bróm rendelése javallva van.

HOLLÄNDER és WEISZ

fűszer-, csemege-, bor- és ásványviz-nagykereskedése,
az orsz. központi mintapince palaczkborainak raktára

RIMASZOMBAT, Erzsébet-tér.

Az összes ásványvizek: **giesshübli, krondorfi, kön. Selters, Salvator, Margit, mohai Ágnes** keserűvizek stb. stb., ugyszintén **karlsbadi, koritnyiozai, roncegnoi, szlatvini, marienbadi** stb. stb. **gyógyvizek** friss töltésben kaphatók.

Legjobb minőségű **fűszer, csemege, déligyümölcs, kávé, tea, rum, conserv-halak, csemege, csokoládé-gyártmányok** jutányos áron.

Az országos központi mintapince borai, kitünő asszú-borok, melyek gyógyborokként tekinthetők, továbbá finom **likőrök, konyakok, pezsgők** állandóan kaphatók, s méltán ajánlhatjuk az orvos-gyógyszerészi kar és a nagyközönség figyelmébe!

RÁBELY MIKLÓS

* * * KÖNYVNYOMDÁJA RIMASZOMBAT. * * *

Ajánlja a legújabb rendszerű
gépekkel felszerelt, modern beren-
dezésű könyvnyomdáját minden e
szakba vágó munkák gyors, pontos
és izlésteljes kivitelére a
legjutányosabb árak mel-
lett.

Elnök bejelenti, hogy a tisztikar és választmány megbízatása egy évi működés után lejárt; miután azonban a tisztikar újitására nézve külön ügyrendünk még nincs, felteszi a kérdést: kívánja-e a szövetség tisztikarát és a választmányt évenként választani, vagy pedig a választás 3 évig érvényes?

A közgyűlés egyhangulag kimondja, hogy a tisztikar és a választmány három évre választatik s az egy év előtt választott, jelenleg működő tisztikart és a választmányt még két évre választottnak jelenti ki.

Schvirián dr. indítványozza, hogy a gyűléseket ne hétfőn, hanem kedden tartsa a szövetség s a helyi viszonyokat is vegye figyelembe.

A közgyűlés kimondja, hogy ezután a gyűléseket a helyi viszonyokra való tekintettel fogja tartani; Rozsnyón délután, Rimaszombatban délelőtt. — A legközelebbi közgyűlés helyéül Ratkó, idejéül pedig szeptember hó utolsó kedd napja állapítottatott meg.

Végül Dr. Fodor Béla a közgyűlés elismerését és köszönetét fejezte ki a tisztikar ügybuzgó működése felett.

K. m. f.

Jegyzette:

Dr. KÁRMÁN ALADÁR titkár.

A jegyzőkönyvet hitelesnek találtuk.

Ratkó 1899. szeptember 26.

Dr. KRECS GYULA.

Dr. BASILIDESZ KÁROLY.